

ЛІТЕРАТУРА

1. Бутурлімова О. Становлення та еволюція Лейбористської партії Великої Британії // Європейські історичні студії: науковий журнал. 2018. №10. С. 50–62.
2. Bullock I. The Independent Labour Party in Interwar Britain. (Edmonton: AU Press, 2017), 25–30.
3. Cracknell R., et al., UK Election Statistics: 1918–2022, A Long Century of Elections. Commons Library Research Briefing, 24 February 2023. 7–9.
4. Hansard. House of Lords by 14 January 1918. URL [https://hansard.parliament.uk/lords/1918-01-14/debates/d1aadf03-4af7-40d4-8ce5-285dfa321014/Representation Of The People Bill](https://hansard.parliament.uk/lords/1918-01-14/debates/d1aadf03-4af7-40d4-8ce5-285dfa321014/Representation%20Of%20The%20People%20Bill)
5. Marriot J. A. Modern England, 1885–1945. A history of my own times. 517
6. Oakland J. British Civilization. An introduction. 81–85.
7. Representation of the People Act 1918. URL. <https://www.parliament.uk/about/living-heritage/transformingsociety/electionsvoting/womenvote/case-study-the-right-to-vote/the-right-to-vote/birmingham-and-the-equal-franchise/1918-representation-of-the-people-act/>

УДК 342.9

ГЕНЕЗА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-ПРАВОВОМУ ВИМІРІ

Іванов С. С.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Дем'янчук В. А.,

*доктор юридичних наук, професор
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Анотація. У статті розглядаються питання щодо дослідження та аналізу формування культури академічної доброчесності в освітньому середовищі, яке стало ключовою тенденцією модернізації української вищої освіти. Проаналізовано нормативно-регламентаційне забезпечення розвитку академічної чесності як в Україні, так і у Європейському Союзі. Розкрито сутність та зміст базових понять дослідження; проаналізовано стан розробленості проблеми академічної чесності як складової професійної підготовки майбутніх фахівців у теорії і практиці; визначено тенденції та особливості розвитку академічної чесності в університетах України та Європи; також охарактеризовано спільні та відмінні риси розвитку академічної чесності опираючись на доктрину та нормативно-правову базу законодавства.

Ключові слова: академічна доброчесність, правове регулювання, генеза та причини виникнення, запобігання правопорушень.

Abstract. *The article deals with the issues of research and analysis of the formation of a culture of academic integrity in the educational environment, which has become a key trend in the modernization of Ukrainian higher education. The author analyzes the regulatory framework for the development of academic integrity both in Ukraine and in the European Union. The essence and content of the basic concepts of the study are revealed; the state of development of the problem of academic integrity as a component of professional training of future specialists in theory and practice is analyzed; the trends and features of the development of academic integrity in universities of Ukraine and Europe are determined; the common and distinctive features of the development of academic integrity are characterized based on the doctrine and regulatory framework of legislation.*

Keywords: *academic integrity, legal regulation, genesis and causes of occurrence, prevention of offenses.*

Взаємозв'язок між Україною та країнами Європейського Союзу ґрунтується на спільній меті створення єдиного економічного та культурного простору, притомного відкритого демократичного суспільства. Основні принципи формування загальноєвропейського освітнього простору, такі як багатокультурність, мобільність, доступність фахової підготовки, та здобуття сучасних навичок - є фундаментальними для концепції Європейського Співтовариства. У глобальному науковому співтоваристві також розробляються ідеї щодо формування «європейської свідомості» та інших аспектів.

Проте в Україні існує певна загрозна ситуація, на яку ще у 2006 році звернув увагу академік М. Згуровський. Він попереджав, що у країні може сформуватися галузь недоброчесної освіти, що може мати негативні наслідки в майбутньому [1].

У березні 2020 року Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) оприлюднила звіти про доброчесність в освіті, включаючи «Огляди доброчесності в освіті: Україна 2020». Один з таких оглядів був приурочений питанням академічної чесності, зокрема, плагіату в українському академічному середовищі. Автори звіту висвітлили найпоширеніші види порушень академічної чесності в Україні серед науковців та студентства. Зазначено, що не менше половини всіх дисертацій не відповідають високим стандартам якості, а майже всі студенти у певній формі практикують плагіат [2].

Обговорення щодо розвитку зазначених сценаріїв стають все актуальнішими у академічному середовищі, і наразі ми спостерігаємо, що вони стають ще більш гострими. Проте вони здебільшого викликають лише

тимчасовий громадський резонанс. Брак системності у боротьбі з проявами академічної нечесності виявляється як на рівні держави, так і на рівні окремих закладів вищої освіти, а також серед окремих осіб.

З урахуванням еволюційного процесу формування української громадянської спільноти важливо підкреслити, що без належних нормативних та організаційно-правових заходів неможливо забезпечити належний рівень довіри до академічної спільноти. Нам здається доцільним провести більш глибоке дослідження феномену академічної чесності, щоб краще зрозуміти його та забезпечити його реалізацію як в академічному середовищі, так і в суспільстві загалом.

Академічна чесність є складним поняттям, в якому поєднуються етичні норми та правила поведінки осіб у академічній спільноті, а також способи їх реалізації на практиці.

Дійсно, існують різноманітні чинники, які впливають на університет та його здатність протистояти академічній нечесності, і вони можуть бути морально-культурними, інституційними, освітньо-виховними тощо.

Академічна чесність ґрунтується на морально-етичних цінностях, які входять до формування фахівця під час його навчання у вищому навчальному закладі та професійного розвитку. Ці цінності не припиняють свого значення, коли випускник завершує формальне навчання.

Елементами, що визначають академічну чесність та є важливими для компетентного студента чи науковця, є здатність бути відповідальним, чесним, толерантним до думок оточуючих, критичним у мисленні та дотриманням етичних норм.

Академічна чесність є основою професійної підготовки, яку можна розглядати на різних рівнях, таких як особистісний, соціальний та професійний.

У сфері забезпечення академічної чесності у вищій освіті, цей процес можна розглядати як традиційну систему з певними властивостями, такими як цілісність, комплекс взаємодіючих елементів, структурність, ієрархічність, зв'язок з навколишнім середовищем, а також як динамічну систему зі зворотними зв'язками та наявністю нелінійних ефектів. Такий підхід дозволяє упорядкувати ієрархію складових системи та будувати ієрархію взаємозв'язків всередині самої системи.

Вибудовуючи механізми взаємозв'язків між рівнями у системі, автори тим самим визначають її структуру та механізми її функціонування. За визначенням А.І. Ляша, структуру складають суб'єкти та об'єкти, які є складовими, а спосіб роботи – відповідні процедури, які регламентують дії елементів системи у процесі її функціонування [3].

При розгляді процесу забезпечення академічної чесності важливо враховувати окремі особливі властивості системи, які впливають на загальні властивості системи та її функціонування. Ось деякі з цих властивостей:

Стабільність: система має здатність до тривалого збереження певного стабільного стану або оптимального рівня безпеки. В контексті академічної чесності, це означає, що система має здатність підтримувати високі стандарти чесності та моральності протягом тривалого часу.

Стійкість: система повинна мати здатність належним чином функціонувати та чинити опір дестабілізуючим факторам. Це означає, що система повинна бути стійкою до впливу зовнішніх чинників, таких як тиск на плагіат чи спроби обходу правил.

Відносна самостійність: система повинна мати здатність функціонувати без значної зовнішньої підтримки. У контексті академічної чесності, це означає, що сама система повинна мати механізми контролю та внутрішні стимули для забезпечення чесності.

Цілісність: система повинна сприйматися як єдиний цілісний об'єкт. Це означає, що всі складові системи, такі як правила, норми та процедури, повинні доповнювати один одного та спрямовуватися на досягнення спільної мети - забезпечення академічної чесності.

Ці властивості сприяють ефективному функціонуванню системи забезпечення академічної чесності та допомагають забезпечити високі стандарти етики та моральності у вищій освіті.

Поділ системи академічної чесності на рівні, враховуючи її багатогранність, може допомогти покращити ефективність її забезпечення. Оскільки академічна чесність є проблемою, що перетинає кордони, розуміння та забезпечення її на локальному, національному та міжнародному рівнях є надзвичайно важливим.

Розгляд академічної чесності на різних рівнях дозволяє враховувати особливості цього явища як на рівні суспільства в цілому, так і на рівні окремих особистостей. Дослідження академічної чесності на різних рівнях допомагає виявити і вирішити проблеми, що виникають на різних рівнях системи, та розробити ефективні стратегії їх вирішення.

Забезпечення академічної чесності на різних рівнях вимагає спільних зусиль всіх зацікавлених сторін - університетів, наукових установ та міжнародних організацій. Тільки спільні дії на різних рівнях можуть забезпечити ефективний захист академічної чесності та збереження її цінностей [4].

Підхід до розгляду системи забезпечення академічної чесності на різних рівнях (мега, мета, макро, мікро, нано) відображає важливість розуміння та врахування міжнародних тенденцій у цій сфері. Використання такого багаторівневого підходу дозволяє ефективно впорядковувати правовий контроль стосунків між членами спільноти та державою.

Виокремлення складових системи забезпечення академічної чесності, які ви назвали, дійсно є важливим етапом у розробці та впровадженні ефективних стратегій забезпечення чесності. Дозволяючи

систематизувати різні аспекти цієї проблеми та визначити конкретні напрямки дій, такий підхід сприяє створенню комплексної та збалансованої системи забезпечення академічної чесності.

Законодавча, нормативно-правова та наукова база: вона визначає основні принципи та правила, які регулюють академічну чесність та надає підґрунтя для розробки політики та процедур.

Структура і завдання органів (підрозділів), які забезпечують академічну чесність: це включає органи вищих навчальних закладів, національні та міжнародні організації, які відповідають за розробку та впровадження політики та заходів з підтримки чесності.

Організаційно-технічні й режимні заходи й методи забезпечення академічної чесності: це включає в себе процедури перевірки на плагіат, розробку та впровадження кодексів честі, створення внутрішніх систем контролю тощо.

Програмно-технічні засоби і способи забезпечення академічної чесності: це включає в себе розробку та використання програмних засобів для виявлення плагіату, створення безпечних та захищених систем електронного навчання тощо.

Ці складові допомагають створити комплексну систему забезпечення академічної чесності, яка має велике значення як на локальному, так і на міжнародному рівнях.

Останнім часом українська наукова та освітня громада все частіше дотримується міжнародних академічних стандартів у справі впровадження та забезпечення академічної чесності. Важливо зауважити, що боротьба з проявами академічної нечесності в країнах Західної Європи вже триває кілька десятиліть і охоплює різні рівні - як міжнародний, національний, так і індивідуальний.

У Європі основні принципи щодо формування академічної чесності було визначено вже у 1988 році у документах Великої Хартії університетів. У рамках Болонського процесу 2004 року у Бухаресті відбулася Міжнародна конференція з академічної чесності, на якій було підписано Бухарестську Декларацію з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському освітньому просторі [5].

Декларація стала початком щодо імплементації основних складових академічної чесності в Європі, оскільки за рахунок цінностей та етичних стандартів, які мають підтримувати і розвивати сучасні університети формуються моральні контури суспільства загалом.

Бухарестська декларація етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі зазначає, що «...кожен член академічної та освітньої спільноти повинен прагнути до чесності і поширювати це прагнення на інших учасників освітнього та наукового процесу, послідовно утримуючись від

брехні, шахрайства, крадіжок та інших форм нечесної поведінки, що викривляють парадигму освіти і науки...» [6].

Академічна чесність виступає регулятором виховних взаємин академічного процесу та вдосконалює змістове поле за рахунок розширених функцій університету:

- повчальна, що полягає в передачі знань, науки;
- дослідницька – означає вільний пошук правдивого знання;
- професійна – підготовка фахівців, висококваліфікованої робочої сили;
- сервісна – забезпечення послуг направлених на розвиток суспільства;
- культурна – розвиток інтелектуального потенціалу кожного студента;
- гуманістична – розуміння основних цінностей людства, світової культури.

Лісабонська стратегія розвитку освіти і підготовки визначає європейський вимір у освіті як накопичення знань про мови, розуміння ідей, які є спільними для європейської спільноти, ідентифікацію себе як європейця, громадянство в одній з європейських держав, покращення якості життя та високий рівень професіоналізму.

Рада Європи активно підтримує ідею загальноєвропейського виміру в освіті, вважаючи, що в Європі існують спільні духовні цінності. У нашій країні суспільство все більше усвідомлює значення академічної чесності у формуванні етичних компетентностей майбутніх фахівців. Цей аспект не суперечить Етичному кодексу ученого України (2009) та Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (2016). Проект Закону України "Про освіту" (2016) також приділяє особливу увагу проблемі формування етичної компетентності майбутніх педагогів, враховуючи це як важливий аспект вищої освіти та процесу модернізації. Крім того, деякі аспекти розвитку академічної чесності досліджено в рамках наукових досліджень, спрямованих на формування професійної етики викладачів.

Академічна чесність здійснює цілеспрямований вплив на якість освіти, бо акумулює в собі великий перелік моральних якостей, які обумовлюють стиль поведінки всіх учасників освітнього процесу. Вивчення проблематики академічної чесності потребує глибокого рівня досліджень. Український дослідник, В. Ромакін, чітко переконаний в тому факті, «щоб провести дослідження стану академічної чесності, необхідно розглянути всю систему освіти. Але цього дуже мало. Треба проаналізувати національну систему етичних відносин та традицій» [7].

Науковці розглядають тему академічної чесності в контексті проблеми академічної нечесності, розглядаючи їх як нерозривно пов'язані. У контексті загальної активізації суспільства в Україні можна припустити,

що студенти готові долучитися до промовистій академічній чесності за умови проведення відповідних заходів, спрямованих на формування та запобігання проявам академічної нечесності в установах вищої освіти. Сучасне суспільство визначає особистісні якості індивіда, починаючи з його професійної відданості, ставлення до праці та здатності вирішувати професійні завдання.

Справжній професіоналізм ґрунтується на таких моральних принципах, як вимогливість до себе та оточуючих, розуміння власних професійних обов'язків та чесність у професійній діяльності. При цьому значну роль відіграє свобода вибору в освітньому процесі, що є ключовим чинником у підвищенні активності студентів у процесі професійної підготовки. Вона дозволяє студентам вибирати, ставити і досягати цілей, виходячи за рамки стандартів, аналізувати свою діяльність та культивувати суб'єктивність, органічність, цілісність та відповідальність особистості. Академічна свобода набуває особливого значення у підготовці фахівців, які здатні ефективно виконувати свої професійні обов'язки в умовах змінної соціально-економічної ситуації в країні.

Надовго задовольняючи потреби особистості в інтелектуальному, культурному та моральному розвитку, академічні свободи стали невід'ємною складовою процесу гуманізації освіти. Вони надали студентам статус повноправних суб'єктів освітнього процесу, що дозволило їм активно брати участь у формуванні змісту своєї освіти. Студенти мають можливість обирати типи навчальних закладів, терміни, методи та засоби навчання відповідно до власних потреб та інтересів.

Академічна чесність, як набір правил поведінки в академічному середовищі, повинна чітко визначати правові аспекти поведінки студентів, які вони визнають і дотримуються. Одним з найбільш вразливих аспектів є користування студентами Інтернет-ресурсами. З популярністю Інтернет-джерел для наукових досліджень з'явилися негативні явища, зокрема плагіат. Важливо розуміти, що неможливо виховати кваліфікованого фахівця, якщо він використовує плагіат у своїй навчальній діяльності. Справедливо "віддавати шану" науковцям, чії праці використовуєш, а не копіювати їх і присвоювати собі. У західних країнах, незалежно від становища, статусу або посади, особа, яка зловживає плагіатом, була б засоромлена і звільнена. Однак український менталітет щодо цього менш строгий. Ця проблема відображається в культурі студентів, які часто не усвідомлюють аморальність і незаконність своїх дій. Важливо працювати над усвідомленням, зміною стереотипів мислення і поведінки, особливо в науковому і освітньому середовищі.

Боротьба з академічною нечесністю має стати загальнонаціональною метою. На сучасному етапі спостерігається загострення ситуації зі зниженням моральних стандартів у суспільстві, коли виявляється

недостатньо лише відшкодувати чесні та сумлінні стосунки до виконуваної діяльності та дотримуватися прийнятих зобов'язань згідно з нормами суспільної моралі. Проблеми, що виникають внаслідок порушення правил академічної чесності, стали предметом наукових досліджень і обговорень на різних міжнародних та всеукраїнських конференціях. Однак, результати цих досліджень не можна вважати остаточними через розбіжності у підходах. Протистояння проявам академічної нечесності передбачає заклик до внутрішньої гідності особистості та поваги до всіх членів академічної спільноти. Високий рівень взаємоповаги та довіри в суспільстві максимально сприяє здатності особистості вирішувати поставлені завдання.

Зростаюча кількість освітян вважає, що реформи в державі повинні розпочинатися з самого себе, з їх власної професійної діяльності. Вирішення проблем академічної чесності та наслідків нехтування її принципів є актуальним для української дійсності. Неприпустимими є явища, коли курсові та дипломні роботи замовляються відповідними агенціями; коли студенти старших курсів передають свої виконані індивідуальні науково-дослідницькі завдання студентам молодших курсів, а ті, в свою чергу, лише змінюють прізвища на титульних аркушах; коли у статтях переробляються чужі ідеї та ставляться свій підпис, не згадуючи справжніх авторів; коли метою наукових досліджень є не нові відкриття, а лише підйом по кар'єрній драбині [8].

Плагіат, списування чи просто недбале ставлення до продукування наукових робіт є звичним явищем в сучасних освітніх реаліях. Автори можуть свідомо та несвідомо порушувати принципи академічної чесності. Коли автор свідомо порушує принципи академічної чесності, він розуміє, що проявляє неповагу до інших дослідників та порушує Закон України про «Про авторське право і суміжні права» (2015) [9]. Несвідомі дії зумовлені нестачею знань, умінь та навичок обробки наукових текстів, нерозумінням основ академічного письма, є характеристикою вченого-початківця, який не має досвіду написання статей в наукових виданнях.

Зараз в українській освітянській спільноті відчутним став вектор сфери вищої освіти, націлений на інституційні реформи. Імплементация Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) [10] допомогла втілити в життя принципи академічної автономії та почала формування комплексного попередження та запобігання проявів академічної нечесності. Його норми дозволили розпочати створення комплексного попередження та запобігання поширення неправомірних випадків присвоєння авторських прав через детальну регламентацію в статті 6 пункті 6 факту, що «...виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня. Виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій

довіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома...».

Головним рушійним фактором стало включення в статтю 32 пункт 3 антиплагіатного програмного забезпечення, яке допомагає виявляти наявність та обсяг сплагіатованої інформації. У статті 69 пункт 6 також передбачено обов'язкову публікацію тексту доповіді або дисертації на веб-сторінці університету, що має спеціальну раду. Однак академічній чесності, як ключовому елементу вищої освіти, приділено недостатньо уваги. Вона виступає одним із найважливіших аспектів університетської освіти, яка є необхідною частиною суспільства. Принципи чесності, чесного навчання та праці є основними принципами для майбутніх фахівців. Поняття академічної чесності є багатовимірним, включаючи головні цінності та способи їх збереження. Важливо розуміти причини, які спонукають до порушення морально-етичних норм. Дослідження їх походження допоможе сформулювати та впровадити ефективні заходи для просування академічної чесності на національному та місцевому рівнях [11].

Правове закріплення вимог академічної чесності у нормативних актах, що регулюють сферу освіти, є об'єктивною необхідністю. Проте це не виключає використання моральних принципів для регулювання цієї сфери. У відміню від правових норм, які стимулюють бажану поведінку шляхом загрози негативних наслідків, впровадження моральних ідеалів може забезпечити усвідомлену відмову від нечесних дій, обману та лицемірства.

При розробці юридичних засад академічної чесності слід виходити з припущення, що всі учасники освітнього процесу, як студенти, так і викладачі, є порядними та чесними до того часу, поки не буде доведено зворотнє. У світлі глобалізації академічна чесність стає однією з найбільш актуальних тем для обговорення в університетському середовищі. З урахуванням стрімкого розвитку науки академічна чесність стає ключовим елементом справедливості в закладах вищої освіти по всьому світу. Будь-який університет з доброю репутацією повинен активно пропагувати цінності академічної чесності. Важливим аспектом такої політики є чітка правова основа, яка має бути зрозумілою як для викладачів, так і для студентів. Це сприятиме забезпеченню академічної справедливості та розвитку науки. Крім того, правові аспекти цього питання можуть стати основою для написання будь-яких наукових робіт і сприятимуть підвищенню рейтингів навчальних закладів. Однією з головних метою сучасної освіти є розвиток мислення майбутніх фахівців та їх здатність до критичного мислення.

Так, недоліки в етичному поведженні представників професорсько-викладацького складу в українських закладах вищої освіти можуть сприяти порушенню академічної чесності серед студентів. Наприклад, неправильно

ставлення до запозичень або недостатня увага до розвитку креативності можуть підірвати інтерес до навчального процесу. Крім того, байдуже ставлення деяких директорів закладів до порушень академічної чесності може збільшувати кількість випадків плагіату. Важливо, щоб керівництво вищих навчальних закладів приділяло належну увагу етиці та академічній чесності, щоб сприяти розвитку відповідальності та інтелектуальної чесності серед студентів і персоналу.. Людмила Рижак підтверджує: «...сама організація навчального процесу в українських закладах вищої освіти спонукає не до дисципліни й обов'язку вчитися, а до згубних звичок. Згубні звички є причиною розладу в академічній сфері» [12].

Студенти вчиняють неправомірні дії не через відсутність знань законів, а через те, що дивляться на ці вчинки як на щось позитивне. У такому контексті важливо розглянути корені академічної нечесності. Ця проблема має глибокі історичні та соціально-економічні корені. У нашому суспільстві протягом століть вирощувалися звички швидко отримувати переваги та уникати відповідальності за злочинні дії.

Ще однією перешкодою у розумінні проблеми плагіату є проблема відповідального ставлення. Багато дослідників прихильно ставляться до цього питання. Проте варто звернути увагу на соціальну відповідальність. Вона визначається, передусім, суб'єктивністю, наприклад, соціальна відповідальність означає корпоративність, суспільні цінності і головне – постійну відповідальну поведінку. Спрямованість на уникнення нечесного навчання та підвищення свідомості щодо можливих наслідків намірів людини, а не лише її вчинків, також має важливе значення.

Сучасній соціально відповідальній академічній спільноті доречно розпочати боротьбу з плагіатом в освіті. Це актуальне завдання для вищої освіти, оскільки потребує організації заходів, спрямованих на припинення неправомірної поведінки з авторськими текстами в університетах. В Україні на сьогоднішній день відбуваються реформи, спровоковані вступом країни до світового економічного співтовариства та адаптацією до європейських стандартів якості. Отже, модернізація процесів у сфері освіти та підготовки фахівців стає нагальною потребою.

Успішне реформування системи підготовки майбутніх фахівців може бути досягнуте за умови врахування результатів порівняльної професійної педагогіки. Ця галузь науки досліджує теоретичні основи та методи підготовки фахівців у різних країнах Європи і виявляє можливості використання їх освітніх інновацій в Україні. В контексті інтеграції України до європейського простору вищої освіти надзвичайно важливим стає зближення освітніх парадигм, фундаментальних принципів і методологічних підходів у створенні і впровадженні новітніх технологій та менеджерських форм. Сучасний фахівець освіти повинен бути професійно зорієнтованою особистістю, яка володіє досвідом роботи з науковими

матеріалами, бере участь у наукових групах, розуміє інновації в освіті та їхні методи, і може самостійно розвиватися та вдосконалювати свої навички у професійній сфері [13].

Основні освітні пріоритети в цих країнах включають: демократизацію навчання; адаптацію системи освіти до суспільних потреб шляхом переходу до моделі «самовдосконалення та активізації»; створення інноваційних систем підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації; зближення змісту обов'язкової освіти в різних країнах; впровадження стандартизованої оцінки навчальних досягнень; викладання іноземних мов та основ демократичної економіки.

Академічна доброчесність представляє собою явище, яке пронизує систему професійної підготовки фахівців у всіх аспектах. З одного боку, вона є відображенням культурного рівня та суспільних цінностей, а з іншого - ключовим показником якості освіти, ефективності навчання та відповідальності всіх учасників освітнього процесу. Таким чином, успішність та результативність професійної підготовки майбутніх фахівців залежить від того, наскільки вони дотримуються принципів академічної чесності, що відображається у їхньому особистісному, професійному та соціальному розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Згуровський М. З. Розвиток інформаційного суспільства в Україні : правове регулювання у сфері інформаційних відносин. Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". Київ: НТУУ "КПІ", 2006. 544 с.
2. Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті: Україна 2020. Інститут розвитку освіти. Київ; Таксон, 2020. 184 с.
3. Ільяш А. І. Трансформації системи соціальної безпеки України : регіональний вимір. Львів: ПАІС, 2012. 592 с.
4. Батечко Н. Г., Михайліченко, М. В. Феномен академічної доброчесності в контексті синергії наукових підходів. *Oświatologia*, № 8, 2019. С. 26–33. DOI:<https://doi.org/10.28925/2226-3012.2019.8.2633>
5. Бухарестська декларація. 2004. CEPES, Бухарест. URL: http://www.naric.kz/index.php?option=com_content&view=article&id=40--2004&catid=6-2011-06-04-17-13-03&Itemid=16&lang=ru.html
6. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016 р. 24 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/akdo/nodo/n3.pdf>
7. Ромакін В. В. Академічна етика як передумова верховенства права. *Наукові праці Миколаївського гуманітарного університету імені Петра Могили. Педагогіка*. № 46. Вип. 33. Миколаїв, Видання ЧДУ імені Петра Могили, 2006. С. 174–179.
8. Пронкевич О. Кодекс честі чи конфлікт цінностей? Покликання університету : *Зб. наук. праць*. Київ : РІА «ЯНКО», «ВЕСЕЛКА», 2005. С. 110–115.
9. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Документ 3792- XII, 703-IX Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
10. Закон України «Про вищу освіту». Документ 1556- VII, 703-IX Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
11. Сацик В. Академічна

добросесність: міфічна концепція чи дієвий концепт. 2017. URL: <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichnakontseptsiya-chy-diuevuj-kontsept/> **12**. Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір. Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Філософські науки. 2008. Вип. 11. С. 27–37. **13**. Сопова Д. О. *Академічна чесність як складова професійної підготовки майбутніх фахівців в університетах Європейського Союзу*, Київський університет імені Бориса Грінченка....дис. 2020. Київ. 228 с.

УДК 368

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Кінащук О. С.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Дума В. В.,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Анотація. У статті розглядається питання адміністративно-правового регулювання страхової діяльності в Україні. Проведений глибокий аналіз основних показників для оцінки сучасного стану страхового ринку в Україні на основі статистичних даних. Придільно увагу існуючим науковим підходам щодо визначення поняття регулювання страхової діяльності, а також взято до уваги досвід інших країн у справах регулювання та розвитку страхової діяльності. Виявлено низку системних недоліків, прогалин, та місць для покращення, а також запропоновано кроки для виправлення загальної ситуації.

Ключові слова: страхування, адміністративно-правове регулювання, Україна, фінансовий контроль, реформи.

Abstract. The article examines the issue of administrative-legal regulation of insurance activities in Ukraine. A deep analysis of the main indicators to assess the current state of the insurance market in Ukraine is conducted based on statistical data. Attention is paid to existing scientific approaches to defining the concept of insurance regulation, as well as taking into account the experience of